

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΜΕΓΑΛΟΙ ΑΝΔΡΕΣ

Ἄναγκάζομενοι ἐσχάτως ὑπὸ παθήματος τοῦ ποδὸς (μὴ ὑποθέσετε παρακαλῶ ὅτι εἶμαι ὁ κ. Τρικούπης) νὰ μένωμεν εἰκοσιπενήντα ἡμέρας ἐξοχῶς ἐξ ἑαυτοῦ νὰ μᾶς στείλῃ ὅ,τι ἐνόμιζε καλὸν πρὸς ψυχαγωγίαν ἀρρώστου.

Γράφω δὲ ὁ κύριος οὗτος ἐπεμψεν ἡμῖν μετ' ὀλίγον συλλογὴν πρωτοτύπων διηγημάτων, δύο νεοεκδοθέντα φυλλάδια λυρικῶν ποιήσεων, δέσμην παιγνιοχάρτων, τοὺς τελευταίους ἀριθμοὺς τοῦ Φιγαρό, ἀλλὰ τινὰ γαλλικὰ εἰκονογραφημένα φύλλα καὶ ἰκανὰς ἑλληνικὰς ἐφημερίδας. Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὰ πρῶτα θὰ παρακαλέσω τὸν ἀναγνώστην νὰ ἐπιτρέψῃ ὅπως αἱ καὶ ἤδη λίαν οἰκογενειακαὶ αὐταὶ ἐξομολογήσεις μείνουν ἕως ἐδῶ. Ἄλλ' ἀναγνώσκειν τὸν Φιγαρό μετὰ περιεργίας εὗρον ἐν αὐτῷ καὶ ἐνετρυφήσα ἐπὶ τὸ βαπτιστικὸν ἔγγραφο τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος, κάθωθεν τοῦ ὁποίου πρῶτος τῶν μαρτυρούντων ὑπογράφεται ὁ ἱερεὺς τοῦ χωρίου, ἐν ᾧ ἐγεννήθη ὁ νικητὴς τῆς Αὐστέρλιτσης, ὑπὸ τὸ ἑλληνικώτερον ὄνομα Διαμάντης Οἰκονόμου. Λαθὼν κατόπιν τὸν Monde Illustré ἀνεγνώρισεν ἐν τῇ ἀ. σελίδι τὴν ὥραιαν μορφήν τοῦ πρὸ ὀλίγων ἀκόμη ἐτῶν ἀθηναίου κ. Ἀριστείδου Δαμαλά. Ἐναλλάσσειν δὲ γαλλικὰ καὶ ἑλληνικὰ μετ' ἀπορίας εἶδον βεβαίως ἐν τῇ Ἀκροπόλει ὅτι ὁ βεζύρης τοῦ Μαχδῆ εἶνε Μανιάτης φέρων τὸ ἡχηρὸν ὄνομα Σταμπουκλέας.

Ἡ τριπλῆ αὕτη σύμπτωσης ἑλληνικῶν ἐπωνυμιῶν ἀκουομένων καὶ περιβαλλομένων ὑπὸ εὐφήμου θυρῶος ἐν τῇ ξένῃ μ' ἐνέβαλεν εἰς βαθείας σκέψεις. Ἡ παράδοσις τῆς ἐξ Ἑλλήνων καταγωγῆς τοῦ Ναπολέοντος δὲν μοῦ ἐφαίνετο πλέον τὸσον ἀπίστευτος ἀφοῦ εἰς αὐτὴν προσεκολλᾶτο τὸ ἀπλοῦν καὶ ταπεινὸν ἀλλ' ἀπέφθου ἑλληνικότητος ὄνομα τοῦ παπᾶ-Διαμάντη, ὅστις εἶχε τὴν τιμὴν νὰ κρατῆται εἰς χεῖράς του μικρὸν, γυμνὸν καὶ κλαίοντα τὸν μέλλοντα νὰ κρατῆται τὰς τύχας ὅλης τῆς Εὐρώπης καὶ τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἐλευθερίαν τῶν λαῶν. Μετὰ τοῦτο δὲν μοῦ ἐφαίνετο τὸσφ μετὰ χλευασμοῦ ἀποκρουστέα οὔτε αὐτὴ ἡ συσχέτισις τῆς Σκοπέλου πρὸς τὸν Σκοπελέφ, οὔτε ἡ κρήσσα μήτηρ τοῦ Ζολᾶ, οὔτε αἱ λοιπαὶ ἀλογοὶ φημίαι περὶ τῶν ἀναφαινομένων ἐν Εὐρώπῃ ἐξοχότητων πρὸς οἰασθῆναι σχέσεως αὐτῶν πρὸς τὸν ἑλληνισμὸν, αἵτινες μέχρι τοῦδε ἀπεδίδοντο πᾶσαι εἰς τὸν ἀνόητον εὐδαιμονισμὸν, εἰς ὃν ὑπὲρ πᾶν ἄλλο εἶνε ἐπιρρεπὲς τὸ ἡμέτερον ἔθνος. Ἄλλ' εἰς τοῦτο ἔτι μᾶλλον συνέτεινεν ἡ ἀνάμνησις τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν αὐτῶν δοξάζονται ἀλλαχοῦ δυνάμενοι νὰ χρησιμεύουν ὡς ἐκ τῶν ὑστέρων ἀποδείξεις τῶν τοιοῦτων φημῶν κυρουμένων κάποτε ἔπειτα ὡς τὸρα ἡ περὶ τοῦ Ναπολέοντος.

Ἄγαπᾶτε νὰ κάμωμεν διὰ μίαν στιγμὴν τὸν γῆρον τοῦ κόσμου διὰ νὰ ἰδῆτε ὅτι παντοῦ τὸ ἑλληνικὸν στοιχεῖον εἶνε ὁ σπουδαιότερος παράγων ὅλων τῶν μεγάλων γεγονότων; Ὑποφέρω ὀλίγον ἀκόμη, ἀλλὰ σὰς ὑπόσχομαι ὅτι θὰ τὸν κάμωμεν πολὺ ταχύτερον τῶν 68 ἡμερῶν, αἵτινες θεωροῦνται ὡς τὸ τελευταῖον ὄριον τῆς τελέσεως αὐτοῦ. Ἐν αὐτοῖς τοῖς Παρισίοις δὲν εἶνε μία τῶν περιεργωτέρων προσωπικοτήτων ὁ Δαμαλάς, περὶ οὗ ἀνωτέρω; Δὲν εὐδοκίμει ἐν τῇ φιλολογίᾳ ὁ Παρώδης καὶ δὲν ἀπειλεῖ νὰ καταλάβῃ καλλίστην θέσιν νέος πρὸ ὀλίγου ἐδῶ γράφων, φέρων ἄλλοτε ὄνομα εἰς π ο υ λ ο ς καὶ ἤδη δανεισθεὶς τὸ τῆς Πελοποννήσου καὶ ἐξακολευθῶν ὡς ἀποτίμησις τοὺς στίχους του εἰς κυρίας, αἱ ὁποῖαι καλοῦνται Κατίγχα καὶ Ἀσπασίαι; Ὁ κακοῦργος Κάμπης δὲν ἀνεκνήρυχθη ἑλλην; Ἐν Μασσαλίᾳ, ἂν πιστεύσωμεν τοὺς Καίρους, δὲν ἀπολαμβάνει ὑπολήψεως τινος αὐτὸς ὁ Ποταγὸς ὁ ἀναγκασθεὶς νὰ φύγῃ ἐντεῦθεν μετὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ βιβλίου του ὡς μετὰ τὴν διάπραξιν ἐγκλήματος κατὰ τῆς γεωγραφίας, τῆς λογικῆς καὶ τῆς γραμματικῆς, ὅπερ ἀνέλαβε νὰ καταγγείλῃ εἰς τὸ κοινὸν ὁ εἰσαγγελεὺς Ἀσμοδαῖος; Ἡ Στράα δὲν μᾶς ἀνήγγελλε πρὸ τίνος ὅτι τὸ ἐμπόριον τῆς Σουμάτρας διευθύνει τις πρῶην ὑποδηματοποιὸς ἐνταῦθα; Εἰς τὸ Τογκίνον δὲν κάμνει θαύματα ἑλληνικῆς ἀνδρείας ὁ συμπατριώτης τοῦ κ. Βαλέττα καπε-

τὰν Γεώργης ὁ Βλαδιανός; Καὶ δὲν ἔρχεται ὡς ἐπισφράγισμα τοῦ μακροῦ τούτου καταλόγου ἡ ἀγγελία τῆς παρὰ τῷ Μαχδῆ παρουσίας ἐνὸς Σταμπουκλέα;

***

Ζητῶ συγγνώμην παρὰ τῶν ἀναγνώστων τοῦ Ἀσμοδαίου ἂν σήμερον εἶμαι σπουδαιότερος τοῦ συνήθους. Τὸ πρᾶγμα εἶνε τὸσφ περιέργων καὶ συγκινητικῶν ὥστε ἀπεφάσισα καὶ ἐγὼ ἐπάπαξ νὰ θύσω τῷ θεῷ τῆς σοβαρότητος καὶ τῆς φιλοπατρίας. Ἐπειτα τί διάβολο! Δὲν εἶνε δυνατόν πάντοτε νὰ ἔχη τις τὸ στόμα ἀνοικτὸν ἐκ τοῦ γέλωτος καὶ σὰς παρακαλῶ νὰ τὸ κλείσετε ἐπ' ὀλίγον ἐκ τῶν ἀναγκασθῆτε ὡς ἐκ τῆς ξηρότητος τοῦ θέματος νὰ τὸ ἀνοιξέτε πάλιν. . . χασμῶμενοι. Ἄλλ' ἀφοῦ ἐπέστησα τὴν προσοχὴν σας ἐπὶ τοῦ γεγονότος, δὲν ἔμπορῶ παρὰ νὰ σὰς ἐρωτήσω τὸρα: Πῶς συμβαίνει ἐν τῇ ἐποχῇ ἀνομολογεῖται παρ' ὅλων ἡ λειψανδρία ὑφ' ἧς πάσχει ἡ πατρίς ἡμῶν τὸσοι ἑλλήνες νὰ πλημμυροῦν καὶ νάνυφθουν διὰ τῶν φῶτων καὶ τῆς δυνάμεως τῶν τὰ ἄλλα ἔθνη; Πῶς καθ' ὃν καιρὸν ἐδῶ ἀνθρώπος εἶνε ὃν κοινῶς νάποδιδεται ἀξία ὀλίγον ἀνωτέρα τῆς μετριότητος εἰς τὸσφ σπάνιον φαινόμενον ὅσφ τὸ πέρυσιν ἐν Γερμανίᾳ γεννηθὲν ζεῦχος λευκῶν χελιδόνων, νὰ ὑπάρχουν τὸσοι διαπρέποντες ἀλλοῦ συμπολιταί μας; Πῶς γίνεται ἐνῷ ἡμεῖς ἀγωνιζόμεθα νὰ εὐρωμεν ἕνα ἀρχηγὸν ἀντιπολιτεύσεως ἢ πρωθυπουργὸν νὰ παρέχωμεν δωρεὰν εἰς τοὺς ἄλλους ἀρχηγούς καὶ καπετάνιους καὶ βεζύρας; Πῶς ἰδικῶν μας συγγραφῶν τὰ οὐδεμιᾶς προσοχῆς ἐν τῷ τόπῳ αὐτῶν ἀξιούμενα ἔργα μεταφράζονται εἰς τὰς πρώτας τῶν εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν;

Κατάλληλος ἐξήγησις τῶν δυσπεπλιτών τούτων προβλημάτων δὲν νομίζω ὅτι δύναται νὰ εἶνε ἡ κοινῶς λεγομένη περὶ τῆς ἀφιλοξενίας τῆς πατρίδος τῶν πρὸς τοὺς ἑαυτῆς προφήτας. Διότι ἡ πατρίς ἡμῶν ἀνέκαθεν ἔδειξεν ἰδιάζουσαν ἐκτίμησιν καὶ πάντοτε ἠδουκίμησεν ἐν αὐτῇ ἐν εἶδος προφητῶν, οἱ μετὰ Χριστόν. Ἄλλ' ἀναβάλλοντες τὴν ἐξήγησιν τοῦ φαινομένου κρίνομεν καλὸν νὰ κλείσωμεν ἐνταῦθα τὴν μικρὰν ταύτην μελέτην μὲ τὸ καταφανὲς συμπέρασμα ὅτι πρέπει νὰ παύσωμεν ἐπὶ τέλους παραπονοῦμενοι κατὰ τῆς δῆθεν μὴ παραγωγικότητος τοῦ ἡμετέρου εδάφους εἰς μεγάλους ἀνδρας ἀφοῦ πρόσφατον ὑπὲρ αὐτῆς ἐπιχείρημα εἶνε ὁ Jean Moréas καὶ ὁ Σταμπουκλέας.

Ὁ Σταμπουκλέας, ἐνδοξε Μανιάτης, ὅστις ἀθορύβως καὶ ἐπιτόνως ἐργάζεσθαι ἐκεῖ κάτω εἰς τὰ καυστικά βάθη τοῦ Σουδᾶν πρὸς δόξαν τῆς Ἑλλάδος! Πρωθυπουργὸς τοῦ Μαχδῆ, ἐπιτρεψον εἰς ἕνα ὑπήκοον τοῦ Τρικούπης νὰ σὲ χαιρετίσῃ μακρόθεν! Ἄν ἡμφισθητῆ ἢ ἑλληνικότητος τοῦ Ναπολέοντος καὶ τοῦ Σκοπελέφ, σοῦ βεβαίως δὲν θὰ διαμφισθητῆ διότι κατὰ τὸν ἀσέβους ἐνοστασιούχου θὰ ὑψωθῶσι διαμαρτυρόμενα ὅλα τὰ ἑὰς τῶν ἀγχοφόρων τοῦ Δημοκρατηρίου καὶ τῶν κακαβουλίων τοῦ Οἰτύλου καὶ τοῦ Γυθείου. Ἡ Ἀφρικὴ εἶχε μόνη μείνει ἕως τὸρα ἀπροσπέλαστος εἰς τὴν πολεμικὴν δεξιότητα καὶ τὴν πολιτικὴν περινοίαν τῶν ἀπογόνων τοῦ Περικλέους. Ἄλλ' ἤδη, ὦ Σταμπουκλέα, χάρις εἰς σὲ καὶ εἰς τὸν Στέφανον Δάμτσαν ἀπεδείχθη ὅτι παντοῦ φθάνει ὁ ἑλληνισμὸς. Καὶ ἂν σὺ μὲν πορευόμενος πρὸς αἰχμαλώτισιν, ὁ δὲ Μακεδὼν πρὸς ἀπελευθέρωσιν τοῦ Γόρδωνος τύχη νὰ συναντηθῆτε, μὴ ἀλληλοσφαγῆτε, σὰς ἐξορκίζω ἄλλ' ἀφίνετε εἰς τὰ κράα καὶ Γόρδων καὶ Μαχδῆν συνεταιρισθῆτε καὶ ἰδρύσατε αὐτὸ καμμίαν ἑλλην. τοπαρχίαν. Εἰς τοῦτο δὲ ζητήσατε τὴν συνδρομὴν καὶ τοῦ εἰς Ἀβουσαιίαν ἀπεσταλμένου τῆς κυβερνήσεώς μας, οὐτινος καὶ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸ ἡμερῶν δημοσιευθεῖσα εἰς τὴν Ν. Ἐφημερίδα ἐκτραγωδεῖ τοὺς θριάμβους, παριστάντος εἰς τὸν Ἰωάννη τὴν Ἑλλάδα ὡς τὸ μέγιστον ἔθνος τοῦ κόσμου καὶ ὑπερηνικῶντος οὕτω τοῦ Χέβετ καὶ τῶν τοιοῦτων ἀλλοφύλων, καὶ οὐτινος ἢ δόξα ἀνακαλῶ ὀλίγον καὶ εἰς τὸ ταπεινὸν ὑποκείμενον τοῦ χαράσσοντος τὰς γραμμὰς ταύτας. Καὶ δεῖξατε, ὦ Σταμπουκλέα, εἰ ἂν ἢ Ἑλλὰς δὲν δύναται νὰ παραγάγῃ δι' ἑαυτὴν παρὰ ἕνα Τρικούπην, δὲν θὰ παύσῃ ὅμως ποτὲ οὐσα ἢ γενικὴ ἰποθήκη μεγάλων ἀνδρῶν δι' ὅλην τὴν ἄλλην ὑφήλιον.

ΚΡΑΚ